

DECIZIE

03 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând cererile de recurs depuse de Catrinici Veaceslav și de avocatul Lefter Stela în interesele lui Crîșmaru Valeriu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vasluian Olesea și Ciorici Ivan împotriva lui Crîșmaru Valeriu și Catrinici Veaceslav cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost resituită cererea de apel depusă de Crîșmaru Valeriu și Catrinici Veaceslav, împotriva hotărârii din 15 august 2020 a Judecătoria Orhei, sediul Central în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă,

c o n s t a t ă:

La 06 noiembrie 2018, Vasluian Olesea și Ciorici Ivan au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Crîșmaru Valeriu și Catrinici Veaceslav cu privire la încasarea sumei de 31 580,08 lei cu titlu de prejudiciu material, încasarea sumei de 14 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată și încasarea sumei de 30 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 15 august 2020 a Judecătoria Orhei, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Vasluian Olesea și Ciorici Ivan. S-a încasat în mod solidar de la Crîșmaru Valeriu și Catrinici Veaceslav în beneficiul Olesei Vasluian suma de 1 418,15 lei cu titlu de cheltuieli de tratament, suma de 4 800 lei cu titlu de cheltuieli pentru serviciile de realizare a mărfii, suma de 2 400 lei cu titlu de remunerație pentru întreținerea copilului, suma de 2 076 de lei cu titlu de cheltuieli de transport al avocatului, suma de 903,03 lei cu titlu de cheltuieli de transport și suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest, pretențiile înaintate de Vasluian Olesea, s-au respins. S-a încasat în mod solidar de la Crîșmaru Valeriu și Catrinici Veaceslav în beneficiul lui Ciorici Ivan suma de 3 676,24 de lei cu titlu de cheltuieli de tratament, suma de 903,03 lei cu titlu de cheltuieli de transport și suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest,

pretențiile înaintate de Ciorici Ivan, s-au respins. S-a încasat în mod solidar de la Crîșmaru Valeriu și Catrinici Veaceslav în beneficiul Olesei Vasluian suma de 9 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. S-a încasat în mod solidar de la Crîșmaru Valeriu și Catrinici Veaceslav în beneficiul lui Ciorici Ivan suma de 8 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

La 01 septembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Vasluian Olesea și Ciorici Ivan au depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 15 august 2020 a Judecătoriei Orhei, sediul Central.

La 14 septembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Crîșmaru Valeriu și Catrinici Veaceslav au depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 15 august 2020 a Judecătoriei Orhei, sediul Central.

Prin hotărârea suplimentară din 19 martie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, s-a încasat în mod solidar de la Crîșmaru Valeriu și Catrinici Veaceslav în beneficiul Olesei Vasluian și Ciorici Ivan suma de 6 517,25 de lei cu titlu de cheltuieli suplimentare de judecare a cauzei. S-a încasat în mod solidar de la Crîșmaru Valeriu și Catrinici Veaceslav în beneficiul statului suma de 1 237,34 de lei cu titlu de taxă de stat.

Prin încheierea din 13 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit apelul lui Crîșmaru Valeriu și Catrinici Veaceslav ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelanții nu au solicitat repunerea în termen. Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Vasluian Olesea și Ciorici Ivan și s-a acordat termen de 15 zile din data recepționării încheierii pentru depunerea cererii de apel motivate.

La 05 mai 2021, avocatul Lefter Stela, precum și recurenții Crîșmaru Valeriu și Catrinici Veaceslav, au depus cerere de recurs împotriva încheierii din 13 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea încheierii în partea prin care s-a restituit cererea de apel, cu restituirea cauzei în instanța de apel pentru examinarea apelului.

Prin decizia din 26 mai 2021 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de avocatul Lefter Stela și de recurenții Crîșmaru Valeriu și Catrinici Veaceslav a fost admis, fiind casată încheierea din 13 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare în același complet de judecată, la etapa primirii cererii de apel.

Prin încheierea din 03 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Crîșmaru Valeriu și Catrinici Veaceslav împotriva hotărârii din 15 august 2020 a Judecătoriei Orhei, sediul Central. S-a oferit apelanților Crîșmaru Valeriu și Catrinici Veaceslav un termen rezonabil de 15 zile din data recepționării prezentei încheieri, pentru a depune, prin intermediul biroului de audiență al Curții de Apel Chișinău, cererea de apel motivată și și bonul de plată a taxei de stat în cuantum de 439 (patru sute treizeci și nouă) lei. S-a explicat apelanților că în caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

La 14 iunie 2021, avocatul Lefter Stela a depus apelul motivat.

Prin încheierea din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost resituită cererea de apel depusă de Crîșmaru Valeriu și Catrinici Veaceslav, împotriva hotărârii din 15 august 2020 a Judecătoriei Orhei, sediul Central în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

La 05 august 2021, Catrinici Veaceslav a declarat recurs împotriva încheierii din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii instanței de apel, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului s-a invocat faptul că, recurentului Catrinici Veaceslav nu i-a fost expediată încheierea instanței de apel prin care nu s-a dat curs apelului și, respectiv, acesta nu a cunoscut despre obligația sa de a înlătura neajunsurile din cererea de apel.

La 05 august 2021, avocatul Lefter Stela în interesele lui Crîșmaru Valeriu, a declarat recurs împotriva încheierii din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii instanței de apel, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului, s-a indicat că după pronunțarea deciziei din 26 mai 2021 a Curții Supreme de Justiție, avocatul Lefter Stela a depus apelul motivat, iar odată cu recepționarea încheierii din 03 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a omis să citească dispozitivul, știind că apelul motivat este depus deja, astfel omițând să achite în termen taxa de stat.

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererile de recurs și prevederile legale, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Catrinici Veaceslav și de avocatul Lefter Stela în interesele lui Crîșmaru Valeriu, sunt întemeiate și necesită a fi admise din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit materialelor cauzei, încheierea din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost recepționată de Catrinici Veaceslav la 26 iulie 2021 (f.d. 34, vol. III), iar cererea de recurs a fost înregistrată la 05 august 2021, fiind expediată prin poștă la 03 august 2021 (f.d. 41, 42, vol. III). Astfel, Colegiul constată că recursul lui Catrinici Veaceslav a fost declarat în termen.

Totodată, încheierea din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost recepționată de avocatul Lefter Stela la 23 iulie 2021 și de Crîșmaru Valeriu – la 26 iulie (f.d. 32, 33, vol. III), iar cererea de recurs a fost înregistrată la 05 august 2021, fiind expediată prin poștă la 03 august 2021 (f.d. 43, 47, vol. III). Astfel, Colegiul constată că recursul avocatului Lefter Stela în interesele lui Crîșmaru Valeriu a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 428 din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs, emisă după examinarea recursului împotriva încheierii, rămâne irevocabilă

din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii. Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.

În speță, se constată că prin încheierea din 03 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Crîșmaru Valeriu și Catrinici Veaceslav împotriva hotărârii din 15 august 2020 a Judecătoriei Orhei, sediul Central. S-a oferit apelanților Crîșmaru Valeriu și Catrinici Veaceslav un termen rezonabil de 15 zile din data recepționării prezentei încheieri, pentru a depune, prin intermediul biroului de audiență al Curții de Apel Chișinău, cererea de apel motivată și și bonul de plată a taxei de stat în cuantum de 439 (patru sute treizeci și nouă) lei. S-a explicat apelanților că în caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Colegiul atrage atenția asupra faptului că încheierea din 03 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată prin scrisoare fără dată și număr doar avocatului Lefter Stela, indicându-se în textul scrisorii că ultima acționează în interesele lui Crîșmaru Valeriu și Catrinici Veaceslav (f.d. 19, vol. III). Încheierea respectivă a fost recepționată de către destinatar la 22 iunie 2021 (f.d. 20, vol. III).

Potrivit materialelor cauzei, avocatul Lefter Stela reprezintă în prezentul proces interesele lui Crîșmaru Valeriu în baza mandatului seria MA nr. 1193127 din 21 decembrie 2019 (f.d. 68, vol. II).

Interesele lui Catrinici Veaceslav, însă, sunt reprezentate de avocatul Gonciar Ion în baza mandatului seria MA nr. 1523549 din 02 iulie 2020 (f.d. 138, vol. II).

Respectiv, Colegiul consideră că omisiunea instanței de apel de a expedia încheierea 03 iunie 2021 apelantului/recurentului Catrinici Veaceslav și/sau avocatului său, nu poate fi pusă pe seama părții în proces și nu poate fi înlăturată probabilitatea că acesta ar fi îndeplinit în termen indicațiile instanței în cazul în care îi era cunoscut conținutul încheierii respective. Or, reieșind din dispozitivul încheierii din 03 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Crîșmaru Valeriu și Catrinici Veaceslav, nu este delimitat cine dintre apelanți urmează să achite taxa de stat și să prezinte apelul motivat.

Este de menționat că, chiar dacă taxa de stat a fost achitată cu omiterea termenului stabilit de instanța de apel de către unul dintre semnatarii cererii de apel, soluția Curții de Apel Chișinău cu privire la restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, este una incorectă, din considerentul că celuilalt apelant, precum și reprezentantului său, nu le-a fost comunicat actul de procedură prin care nu s-a dat curs apelului.

În circumstanțele constatate, Colegiul ajunge la concluzia, că apelantului Catrinici Veaceslav i-au fost lezate drepturile procedurale prevăzute de art. 56 din Codul de procedură civilă, fiind lipsit de posibilitatea de a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime. Colegiul reiterează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982).

În cazul Airey vs. Irlanda Curtea a arătat că dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță. Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a

unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

Este de menționat că, potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, în conformitate cu principiile generale unanim recunoscute și normele dreptului internațional, instanța de judecată la fixarea termenului limită de înlăturare a neajunsurilor, precum și a celui de prezentare a părților în ședința de judecată urmează să țină cont de proporționalitatea raporturilor juridice legate de disponibilitatea părților și rolul judecătorului în procesul civil. Importanța acestui fapt este determinată de echilibrul care trebuie menținut între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a exclude orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil.

În circumstanțele enunțate și având în vedere faptul că s-au constatat într-o manieră certă omisiuni judiciare care nu pot fi corectate în cadrul examinării cauzei în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral încheierea din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău la etapa primirii cererii de apel. La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să se expună asupra tuturor probelor și să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

Luând în considerație cele expuse și în temeiul art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de Catrinici Veaceslav și de avocatul Lefter Stela în interesele lui Crîșmaru Valeriu.

Se casează încheierea din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vasluian Olesea și Ciorici Ivan împotriva lui Crîșmaru Valeriu și Catrinici Veaceslav cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Bejenaru Iurie